

Stakeholderevent

GESPREKSVERSLAG 2018

Als gespecialiseerde en onafhankelijke wealth manager richten wij ons op het behoud en opbouw van vermogen voor onze klanten. We streven ernaar deze missie te verwezenlijken in goede harmonie met onze belanghebbenden: klanten, medewerkers, aandeelhouders, maatschappelijke organisaties en andere stakeholders. Daarom zijn we hierover op vrijdag 9 november 2018 met 40 stakeholders in gesprek gegaan. Het thema van dit 8^e stakeholderevent was klimaatverandering.

De urgentie van klimaatverandering

Dagvoorzitter Harm Edens opende het gesprek aan de hand van twee korte filmfragmenten en enkele recente nieuwsberichten over klimaatverandering. Hiermee maakte hij duidelijk dat we over een urgent probleem praten. 'Er wordt echt van iedereen een bijdrage verwacht. Niet morgen, maar vandaag.' Harm besprak aansluitend het klimaatbeleid van Van Lanschot Kempens. Daaruit werd duidelijk dat de grootste klimaatimpact de beleggingen voor klanten betreft (4 tot 8 miljoen ton CO₂ per jaar). De impact van de balans (hypotheeken en kredieten) en die van de eigen Van Lanschot Kempens organisatie (elektriciteit, auto's, etc) is veel geringer, respectievelijk 100.000 ton en 5.000 ton per jaar.

Twee duurzaam vergezichten

Nadat iedereen deze uitstootcijfers goed op het vizier had, betraden twee duurzaamheidsexperts het podium. Hen was gevraagd het klimaatbeleid van Van Lanschot Kempens eens kritisch door te lichten en waar mogelijk verbeter-suggesties aan te dragen.

Duurzaam vergezicht 1: Diederik Samsom

Diederik Samsom besprak allereerst het tempo waarin technologische ontwikkelingen zich momenteel voltrekken. Niemand heeft 30 jaar geleden kunnen inschatten hoe snel we in 2018 zonnepanelen kunnen maken. China is, met een productie van momenteel 150 km² per maand, wereld-recordhouder. Ter vergelijking: Nederland zou 640 km² nodig hebben om volledig duurzaam te zijn.

Vervolgens gaf Diederik de aanwezigen enkele boodschappen mee. De eerste betrof stranded assets. Het is zeker dat – nu de techniek zo snel verandert – bepaalde bezittingen hun waarde gaan verliezen. Uiteindelijk zullen bijvoorbeeld de fossiele reserves van oliemaatschappijen niet meer opgepompt mogen worden (strengere milieuwetten) of niet meer opgepompt hoeven te worden (voldoende hernieuwbare energie). 'Zorg dat u dit soort waardeverlies voor blijft, verander tijdig.' Zijn tweede boodschap betrof nieuwe producten. 'Waarom heeft Van Lanschot Kempens nog geen duurzame hypotheek?' We hebben 7 miljoen woningen in Nederland; er is echt werk aan de winkel. Maar verstrek niet alleen het groene geld (bedoeld voor energiebesparingsmaatregelen), lever ook het energieadvies. Klanten hebben vooral behoefte aan gerichte en persoonlijk informatie over duurzaamheid en willen ontzorgd worden.

Duurzaam vergezicht 2: Marcel Jeucken

Marcel Jeucken stelde dat Van Lanschot Kempens al een aardig klimaatbeleid heeft, maar dat er nog veel meer mogelijk is. Hij stelde dat de organisatie 'duurzaamheid' momenteel nog niet genoeg uitstraalt. 'Zo'n uitstraling is belangrijk, want dit is wat iedereen als eerste ziet.' De corporate duurzaamheidsvisie van Lanschot Kempens zou ook aangescherpt mogen worden. De huidige CO₂-uitstoot doelstellingen zijn niet ambitieus genoeg meer. Waarom zou Van Lanschot Kempens niet kiezen voor CO₂-neutraal? Het is daarna wel zaak om die ambitie consequent door te voeren, dus ook in het aannamebeleid, opleidingen, het wagenpark, gebouwen en vliegverkeer. Moeilijk? Overweeg interne CO₂-beprijzing; het helpt om doelstellingen sneller te realiseren.

Vervolgens gaf Marcel zijn visie op de producten die Van Lanschot Kempen aanbiedt. Allereerst deelde hij de visie van Diederik dat er zo snel mogelijk een duurzame hypotheek zou moeten komen. Vervolgens vroeg hij zich ten aanzien van de beleggingen voor klanten hardop af, of Duurzaam+ niet de standaardportefeuille zou moeten zijn. 'Toon lef en leiderschap en neem die stap.' En daarbij aansluitend vroeg hij zich af of Kempen haar duurzame fondsen niet allemaal een CO₂-reductiedoelstelling zou moeten meegeven. Tot slot riep Marcel Van Lanschot Kempen op om de transparantie ten aanzien van ESG (vooral engagement en de selectie van beleggingsfondsen) te vergroten. 'Ontwikkel duidelijkere doelstellingen en maak deze openbaar.'

Debat

In het daarop volgende debat werd vervolgens een aantal onderwerpen aangestipt. Een selectie:

- Diederik benadrukte nogmaals dat technologische innovaties momenteel echt aan het versnellen zijn, vooral ook doordat de neuzen van verschillende stakeholders steeds meer dezelfde kant op staan. Harm herkende dat en meende te zien dat de Sustainable Development Goals hierin een aanjager zijn. Van uit de zaal werd dit bevestigd, maar tegelijkertijd werd de vraag opgeworpen of de transitie momenteel snel genoeg gaat. 'Wanneer denken de experts dat we de omslag van fossiele naar hernieuwbare energie gaan maken?' Diederik meende dat dit wel eens heel snel zou kunnen zijn. 'Zeker nu de CO₂-prijs recent is gestegen naar 20 euro per ton. Wie had dat vorig jaar gedacht?'
- Marcel bracht daarop nog eens het dilemma van veel professionele beleggers in. 'Het is niet gemakkelijk om te veranderen. Je moet je stappen in de richting van meer duurzaamheid kunnen verantwoorden naar je klanten en andere stakeholders. Maar veel van hen hangen nog steeds aan reguliere benchmarks. Je kunt hen alleen meekrijgen door kleine pilots op te zetten.'
- Vanuit de zaal werd aan de experts gevraagd of Van Lanschot Kempen een koploper in duurzaamheid zou moeten willen zijn. Marcel: 'Koploperschap vind ik minder interessant. Het gaat er om of je stappen maakt en verantwoordelijkheid neemt.' Daarop vulde Diederik aan dat dat alleen mogelijk is als je zowel je middenmanagement als ook je klanten meekrijgt. 'Je moet hen er echt van weten te doordringen dat ze nog steeds te veel op de korte termijn gericht zijn en op hun peers. Je zou je klanten ervan moeten overtuigen dat zo'n relative game uiteindelijk zinloos is. Het zou in beleggings-gesprekken en -mandaten veel vaker over de echt lange termijn moeten gaan.'
- Ook werd de mening van de experts ten aanzien van steenkool gevraagd. 'Waarom investeren banken daar eigenlijk nog steeds in?' Marcel gaf hierop aan dat het uitsluiten van steenkolen wat hem betreft vooral symboolpolitiek is en Diederik vulde aan dat het aantal steenkolenbedrijven hard is afgenomen. Samen stelden ze dat het debat niet over die paar laatste steenkolen-

bedrijven zou moeten gaan, maar over de lange termijn. 'Welke visie heeft Van Lanschot Kempen op de lange termijn? Dat is de vraag.'

Verdere verdieping aan klimaattafels

Aansluitend werden alle deelnemers over 'klimaattafels' verdeeld. Per tafel werd verder nagedacht over de vraag 'Hoe kan Van Lanschot Kempen in 2030 haar CO₂-uitstoot hebben gehalveerd?' En tevens over de vraag wat daarvoor nodig is. Dit resulteerde in interessante suggesties.

Suggesties voor de Van Lanschot Kempen organisatie

- Doelstelling: Scherp de huidige CO₂-reductiedoelstelling (jaarlijks -2%) aan, het is niet ambitieus genoeg. 'Waarom niet CO₂-neutraal?'
- Mobiliteit: Zet in op elektrisch (lease)rijden. Zet daarnaast stevig in op reductie van zakelijk vliegverkeer. Als dat niet kan: kies voor compensatie.
- Energie: Voer groene stroom op naar 100%.
- Werknemers: Maak duurzaamheid onderdeel van het opleidingsaanbod en het aannamebeleid en overweeg of beloningen deels gebaseerd kunnen worden op duurzame kpi's. Benoem, verspreid door je organisatie, duurzaamheidsambassadeurs en laat hen anderen inspireren. Verduurzaam de bedrijfsrestaurants verder. Help medewerkers bij het verduurzamen van hun eigen woning, want het werkt door op de werkvloer en ook richting klanten.

Suggesties ten aanzien van hypotheeken en kredieten

- Hypotheeken: Introduceer een groene hypotheek en maak klanten hier warm voor via gratis energie-advies. Denk wel aan tijdige opleidingen voor hypotheekadviseurs en bankers, zodat zij hierover met hun klanten in gesprek kunnen. Ga bij aanname van nieuwe collega's ook selecteren op duurzaamheidskennis- en affiniteit.
- Kredieten: Onderzoek of het introduceren van duurzaamheids-engagements met executives, business professionals en healthcare professionals zinvol is. Ook zij kunnen immers verbeteren; als je hen bereikt, bereik je mogelijk meteen hun hele bedrijf.

Suggesties ten aanzien van beleggingen voor klanten

- Zet sterker in op actief aandeelhouderschap. Toon de inspanningen en resultaten. Niet alleen aan klanten maar ook aan derden.
- Voeg per engagementtraject termijnen en deadlines toe waarbinnen bedrijven geacht worden te verbeteren. En overweeg om – indien bedrijven deze deadlines niet respecteren – de belegging in die bedrijven stapsgewijs te gaan verkopen. 'Het kan een stok achter de deur zijn'.
- Maak Duurzaam+ tot default beleggingspropositie en maak het goedkoper dan 'regulier' beleggen.
- Promoot impact beleggen nadrukkelijker dan momenteel het geval is.

Afsluiting: van praten naar actie

Aan het einde van de bijeenkomst bedankte Richard Bruens, lid van Executive Board van Van Lanschot Kempen, alle deelnemers voor hun aanwezigheid en inbreng. Richard gaf aan dat hij de urgentie rondom het thema in de zaal duidelijk had gevoeld en dat hij het onderwerp intern verder zal gaan concretiseren. In dat verband liet hij een nieuwe set bankbrede KPI's zien (zowel financiële als niet-financiële), bedoeld om de komende jaren nog nadrukkelijker op duurzaamheid te gaan sturen. 'De nieuwe KPI's zijn recent door de Executive Board vastgesteld en zullen ook gebruikt gaan worden voor externe rapportages, zodat men onze voortgang kan monitoren.'

Vervolgens reageerde Richard op de suggesties die tijdens de middag door de aanwezigen waren aangedragen. Dit resulteerde in de volgende actielijst voor 2019:

- Wij gaan onze CO₂-reductiedoelstellingen voor de eigen organisatie heroverwegen en eventueel verder aanscherpen. Ook zullen we onderzoeken of er al doelstellingen geformuleerd kunnen worden voor onze balans en beleggingsportefeuilles.
- We zullen proberen ons eigen gebruik van groene stroom op te voeren naar 100% (nu nog 96%) en ons beleid voor lease-auto's zo aanpassen dat het gebruik van elektrische auto's wordt gestimuleerd. En om duurzaamheid beter in het DNA van de organisatie te krijgen, nemen wij dit structureel op in het aannamebeleid. Daarnaast zullen we een duurzame opleidingsmodule ontwikkelen voor onze bankiers.
- We lanceren in 2019 een groene hypotheek, indien mogelijk inclusief een energieadvies voor de klant.

- Beleggingen voor klanten: we blijven er naar streven onze beleggingsproposities steeds verder te verduurzamen (verschillende kleuren 'groen', passend bij de wensen van onze klanten). Om dit te realiseren zullen we in 2019 onderzoeken of we ieder Kempen fonds een ESG-score, een CO₂-score en een CO₂-reductiedoelstelling kunnen meegeven. Tevens gaan we onderzoeken of we engagements beter zichtbaar kunnen maken.
- Bij Evi gaan we onderzoeken hoe we de huidige verantwoorde portefeuille verder kunnen verduurzamen.

Om nog eens nadrukkelijk te onderstrepen dat actielijsten ook daadwerkelijk worden opgevolgd, toonde hij de aanwezigen tot slot de actielijst van vorig jaar en liet hij zien welk deel daarvan inmiddels is uitgevoerd.

DISCLAIMER

De informatie die is opgenomen in deze publicatie is uitsluitend bestemd voor algemene doeleinden. Deze publicatie is geen aanbod en u kunt aan deze publicatie geen rechten ontleen. Bij de totstandkoming van deze publicatie hebben wij de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht bij de selectie van externe bronnen. Wij kunnen niet garanderen dat de informatie van deze bronnen die in deze publicatie is opgenomen juist en volledig is of in de toekomst zal blijven. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor druk- en zetfouten. Wij zijn niet verplicht de informatie die we hebben opgenomen in deze publicatie te actualiseren of te wijzigen. Alle rechten ten aanzien van de inhoud van de publicatie worden voorbehouden, inclusief het recht van wijziging.

OVERIGE INFORMATIE

Van Lanschot Kempen N.V., statutair gevestigd aan de Hooge Steenweg 29, 5211 JN te 's-Hertogenbosch, KvK nr. 16014051, is de moedermaatschappij van F. van Lanschot Bankiers N.V. ('Van Lanschot') en Kempen & Co N.V. ('Kempen'). Van Lanschot is statutair gevestigd aan de Hooge Steenweg 29, 5211 JN te 's-Hertogenbosch, KvK nr. 16038212, is als bank geregistreerd in het Wft-register en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank N.V. en de Autoriteit Financiële Markten. Kempen is statutair gevestigd aan de Beethovenstraat 300, 1077 WZ te Amsterdam, KvK nr. 34186722, is als beleggingsonderneming geregistreerd in het register beleggingsondernemingen en staat onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten.